

Sygn. akt III KO 95/22

POSTANOWIENIE

Dnia 20 października 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Adam Roch

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 20 października 2022 r.,
na posiedzeniu bez udziału stron
wniosku obrońcy skazanego R. S.
o wyłączenie SSN Ryszarda Witkowskiego od udziału
w sprawie III KO 95/22,
na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. *a contrario*

postanowił:

**wniosek o wyłączenie SSN Ryszarda Witkowskiego od udziału
w sprawie pozostawić bez rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 28 lipca 2022 roku obrońca skazanego R. S. zwrócił się do Sądu Najwyższego o wznowienie z urzędu postępowania prawomocnie zakończonego wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 16 marca 2021 roku, sygn. II Aka 135/20. Obrońca wskazał na zaistnienie w sprawie bezwzględnej przyczyny odwoławczej (art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.), a to niewłaściwej obsady składu Sądu Okręgowego w Kielcach, mającej wynikać z wadliwej delegacji do tego sądu SSR R.D., czego konsekwencją winno być uchylenie wyroków sądów obu instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi okręgowemu.

Zarządzeniem Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Karnej z dnia 16 sierpnia 2022 roku wniosek ten został przydzielony SSN Ryszardowi Witkowskiemu. Pismem z dnia 12 września 2022 roku obrońca wniósł o wyłączenie

SSN Ryszarda Witkowskiego od udziału w sprawie ze względu na zaistnienie okoliczności mogących wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie art. 41 § 1 k.p.k. sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie. Przyjmuje się przy tym, że **wniosek o wyłączenie sędziego na podstawie istnienia okoliczności mogących wskazywać na brak bezstronności sędziego, można złożyć jedynie w odniesieniu do tego sędziego, który rozstrzyga sprawę w jej głównym, zasadniczym nurcie, a więc w tej części, która stanowi przedmiot danego postępowania, a nie w kwestiach ubocznych, wynikających z reguły z konieczności wydawania określonych orzeczeń co do okoliczności incydentalnych. Ujęte w przepisie art. 41 § 1 k.p.k. sformułowanie „w danej sprawie” należy zatem ograniczać tylko do takiego zakresu postępowania, tj. jego zasadniczego nurtu.** Takie stanowisko dominuje w orzecznictwie Sądu Najwyższego (por. np. postanowienia z dnia: 23 listopada 2004 r., V KK 195/04, OSNKW 2005/1/5; 17 lutego 2010 r., WD 3/10, R-OSNKW 2010/1/355; 1 października 2009 r., II KK 52/09, Lex 532381; 12 czerwca 2012 r., III KO 34/12, OSNKW 2012/11/116). W konsekwencji przyjmuje się, że np. w wypadku wniosku złożonego wobec sędziego, który nie rozstrzyga sprawy merytorycznie, a tylko podejmuje decyzję co do kwestii tymczasowego aresztowania, wniosek taki nie podlega rozpoznaniu jako bezprzedmiotowy (tak np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 listopada 2004 r., V KK 195/04, OSNKW 2005/1/5).

Na tle powyższego stwierdzić więc należy, że **skoro możliwość złożenia wniosku o wyłączenie sędziego dotyczy jedynie sędziego rozstrzygającego sprawę co do istoty, to istnieje nierozwalny związek między uprawnieniem do skierowania takiego wniosku, a procesem orzeczniczym, w którym udział bierze objęty nim sędzia. Bez postępowania rozstrzygającego sprawę główną, kwestia istnienia obaw co do bezstronności sędziego mającego ją rozstrzygać traci, co oczywiste, jakąkolwiek rację bytu.**

Tymczasem pismo obrońcy skazanego z dnia 28 lipca 2022 roku jest jedynie sygnalizacją możliwości zaistnienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej stanowiącej podstawę do wznowienia prawomocnie już zakończonego postępowania z urzędu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2021 r., V KZ 39/21, LEX 3323461). Nie implikuje zatem po stronie sądu, do którego skierowano ów wniosek, ani prawa, ani obowiązku jego rozpoznania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2022 r., IV KZ 55/21, LEX nr 3342300). W wypadku takiej sygnalizacji sędzia powinien wydać zarządzenie o braku podstaw do przeprowadzenia z urzędu postępowania o wznowienie albo, jeżeli zachodzą wątpliwości co do możliwości wystąpienia podstawy wznowienia określonej w art. 439 § 1 k.p.k. w zw. z art. 542 § 3 k.p.k., wyznaczyć posiedzenie Sądu Najwyższego w celu rozważenia potrzeby wznowienia postępowania. Brak jest natomiast możliwości postąpienia z pismem sygnalizacyjnym tak, jakby stanowiło ono wniosek o wznowienie postępowania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2021 r., V KZ 39/21, LEX 3323461).

Na obecnym etapie przedmiotowego postępowania nie ma zatem formalnych podstaw do przyjęcia, że w efekcie złożonego pisma dojdzie do jakiegokolwiek rozpoznawania sprawy. **Wyznaczenie sędziego sprawozdawcy w sprawie sygnalizacji o możliwości zaistnienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej stanowiącej podstawę do wznowienia postępowania z urzędu nie oznacza, że Sąd Najwyższy wydawał będzie w tym postępowaniu jakiekolwiek orzeczenie.**

Skoro zatem art. 41 § 1 k.p.k. zakłada konieczny związek między wnioskiem o wyłączenie, a rozpoznawaniem sprawy, to złożony aktualnie przez obrońcę wniosek należy uznać za przedwczesny. Do jego aktualizacji może dojść w sytuacji wyznaczenia posiedzenia w przedmiocie rozważenia wznowienia postępowania z urzędu.

W chwili obecnej wniosek o wyłączenie sędziego jako niedopuszczalny z mocy prawa podlegał więc pozostawieniu bez rozpoznania.

[as]